

PADICAT

Dossier de premsa

Biblioteca de Catalunya
Novembre de 2009

PADICAT: Patrimoni Digital de Catalunya

La Biblioteca de Catalunya (BC) té la responsabilitat de compilar, processar i difondre el patrimoni bibliogràfic de Catalunya.

A les portes del centenari de la institució, el 2007, la BC va iniciar un projecte característic en les societats desenvolupades: es tracta del Patrimoni Digital de Catalunya (Padicat), que consisteix a capturar, processar i donar accés permanent a la producció digital catalana. En definitiva, **l'objectiu és arxivar la Web catalana.**

El projecte, iniciat el juny de 2005, compta amb la col·laboració del **Centre de Supercomputació de Catalunya** (Cesca) i **té un pressupost aproximat de 800.000 euros**, segons l'Acord de govern de 24 de gener de 2006: <http://www.gencat.net/acordsdegovern/20060124/02.htm>

En una primera fase del projecte la BC **està implicant 1.000 institucions representatives de la societat civil catalana** per assegurar que les diferents versions de les seves produccions digitals s'incorporin, periòdicament, al Padicat.

La Biblioteca de Catalunya

La Biblioteca de Catalunya (BC, <http://www.bnc.cat>), creada el 1907, ha exercit diferents funcions al llarg de la seva història, condicionada sovint pel context i la infraestructura bibliotecària existent al país.

Els serveis bibliotecaris a Catalunya, especialment als àmbits de biblioteca pública i universitària, han experimentat una millora progressiva quantitativament i qualitativa, que va permetre als anys noranta a la BC consolidar el seu paper com a biblioteca nacional.

La **missió** de la BC és recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica catalana i la relacionada amb l'àmbit lingüístic català, i vetllar per la conservació i la difusió del patrimoni bibliogràfic, i mantenir la condició de centre de consulta i recerca científica de caràcter universal.

La BC exerceix en tot el territori de Catalunya les **funcions** següents:

- Recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica catalana i la relacionada amb l'àmbit lingüístic català. Amb aquesta finalitat, és perceptora del Dipòsit Legal i adquireix les obres bibliogràfiques catalanes que no li arriben per aquest mitjà.
- Adquirir, conservar i difondre els fons generals multidisciplinaris i d'abast universal adequats per a la recerca en les diferents branques del saber.
- Vetllar per la conservació i la preservació de les obres que constitueixen el patrimoni bibliogràfic de Catalunya.
- Elaborar, gestionar i difondre periòdicament, en les formes i amb els suports que exigeixin les necessitats dels usuaris.
- Prestar els serveis de suport per a la protecció del patrimoni bibliogràfic de Catalunya i especialment els serveis de restauració, microfilmació i gestió d'obres duplicades i sobreres.

En l'actualitat, la BC és una institució **oberta, fiable i útil** per als ciutadans de Catalunya.

Oberta a tota la població, potenciant el desenvolupament dels serveis Web, incrementant les col·leccions accessibles en format digital, i responent a la demanda cultural i social d'accés a la BC, més enllà de investigació.

Fiable i rigorosa, assolint i consolidat el seu lideratge en la identificació i conservació del patrimoni bibliogràfic i documental de Catalunya, en qualsevol format i suport.

Útil en l'activitat cultural i de recerca del país, per als diferents sectors de la població i els ciutadans, generant l'oportunitat de gaudir dels béns culturals en el lleure, l'educació, la formació i la recerca.

En consonància amb aquesta nova realitat, la BC ha iniciat un projecte característic en les societats desenvolupades: es tracta del Padicat, que consisteix a capturar, processar i donar accés permanent a la producció digital catalana. En definitiva, **l'objectiu és arxivar la Web catalana**.

Pressupost 2008:
12.4 M€

Públic 2007:
52.200 usuaris presencials
1 milió de consultes a bases de dades
262.415 carnets d'usuari

Documents 2007:
3 milions
107.000 creixement anual

El Patrimoni Digital

Les tecnologies de la informació i la comunicació han facilitat que el patrimoni cultural i científic i la informació en general es presentin en format digital, com també en els formats analògics tradicionals. En paraules de la Unesco, els recursos que són fruit del coneixement o l'expressió dels éssers humans, ja siguin de caràcter cultural, educatiu, científic o administratiu, o compreguin informació tècnica, jurídica, mèdica i d'un altre tipus, es generen directament en format digital.

Aquesta realitat, sumada a la voluntat de les persones, les institucions i els governs de vetllar per la preservació de qualsevol forma de patrimoni, ha possibilitat que les administracions de diversos països hagin promogut polítiques destinades a garantir l'**accés permanent a la producció digital** —la recopilació i l'emmagatzematge, el tractament, la preservació i la difusió— per part dels agents públics i privats.

Malgrat les dificultats tècniques, diversos països han entès la necessitat de passar a l'acció, d'establir polítiques i emprendre accions de preservació per assegurar la pervivència de la producció digital, com ja s'havia fet històricament amb els documents impresos i en suports tradicionals. En la major part dels casos ha estat la biblioteca nacional qui ha liderat el procés de preservació i l'accés del patrimoni digital; per fer-ho ha implicat la resta d'agents.

Al món existeixen vint projectes de **dipòsits digitals nacionals** en diversos graus de desenvolupament.

Els més coneguts són l'**Internet Archive**, el projecte suec **Kulturarw3**, i l'australià **Pandora**.

Més informació:

Webs sempre accessibles: les biblioteques nacionals i els dipòsits digitals nacionals

<http://www.ub.es/bid/15lluec1.htm>

Aquests projectes, els dipòsits digitals nacionals, tenen l'objectiu d'arxivar la Web.

Un dipòsit digital nacional té la missió de garantir l'accés a llarg termini als recursos digitals que es generen en un territori, o sobre un territori determinat. Si volem reflectir de forma fidel la història i desenvolupament econòmic, social, cultural i científic d'un país no podem obviar tota la producció web que es genera.

Els **beneficis** d'un projecte de dipòsit digital a Catalunya abasten tots els sectors de la societat:

- Per a la ciutadania, accés obert i permanent als recursos que són fruit del coneixement i l'expressió dels creadors del segle XXI, ja siguin de caràcter cultural, educatiu, científic o administratiu, o compreguin informació tècnica, jurídica, mèdica i d'un altre tipus.
- Per a les institucions, empreses, administracions i particulars que produeixen pàgines web a Catalunya, preservació de la pròpia producció i garantia d'accés, amb els condicionats que la llei regeix, als continguts i dissenys que, d'altra banda, desapareixeran.
- Per al sistema bibliotecari, possibilitats infinites de cooperació amb la resta de biblioteques, arxius i museus de Catalunya; impuls i lideratge en la confecció del patrimoni digital d'Espanya.

Catalunya es posiciona en una situació privilegiada, al nivell dels països més desenvolupats en preservació digital de la producció pròpia, en recerca i ús dels nous formats digitals, en accés a les pàgines web que, dia a dia, es generen i s'empren per dotar de visibilitat i comunicar les accions de les institucions, les empreses, les universitats, els col·lectius professionals, les associacions, les administracions, i els particulars.

El projecte Padicat (Patrimoni Digital de Catalunya)

L'objectiu genèric del Padicat és dissenyar i produir un sistema que permeti a la Biblioteca de Catalunya compilar, processar i donar accés permanent a la producció digital catalana.

D'acord amb la tendència generalitzada arreu de les biblioteques nacionals el model de dipòsit que persegueix la biblioteca és el sistema híbrid, que consisteix a:

- Compilar massivament els recursos digitals publicats en obert a Internet.
- Impulsar els acords amb els agents implicats en la producció digital a Catalunya.
- Promoure línies de recerca específiques per mitjà de la integració focalitzada de recursos digitals sobre determinats esdeveniments de la vida pública catalana.

El sistema es basa en l'aplicació d'una sèrie de programes informàtics que permeten la **captura**, l'**emmagatzemament**, l'**organització**, la **preservació** i l'**accés permanent** a les pàgines web publicades a Internet.

El juny de 2005 la BC va iniciar la fase preliminar, de planificació, en la qual s'ha realitzat l'anàlisi dels projectes i recursos existents, els agents implicats en la producció de pàgines web de Catalunya, i els aspectes legals que condicionen les pràctiques que es volen dur a terme. El període 2006-2008 representa la fase de producció, de pla pilot del projecte, i la fase d'exploració del Padicat: la captura sistemàtica de la Web catalana.

El 2009 ha de permetre la BC comptar amb un escenari òptim, en el qual funcioni a ple rendiment aquest sistema, que és pioner a Espanya i de referència a Europa, amb uns indicadors quantitatius de **100.000 pàgines web capturades en diverses edicions**, que possiblement signifiquin uns 50 milions d'arxius i 30 Terabytes de volum. Paral·lelament, es preveu tancar acords de cooperació amb 1.000 institucions de tot tipus, així com permetre l'accés en obert, en línia, a bona part de la col·lecció.

El projecte compta amb la col·laboració del Centre de Supercomputació de Catalunya (CESCA). El pressupost ronda els **800.000 €**.

La web del PADICAT: <http://www.padicat.cat>

La BC compta amb un soci tecnològic excepcional: El **Centre de Supercomputació de Catalunya** (CESCA), organisme públic que gestiona un gran complex de sistemes de càlcul i comunicacions per donar servei a la universitat i la recerca.

Implicació de la societat civil en el projecte

El sistema Padicat està en funcionament. En base a uns paràmetres definits per la BC, cada dia es recopilen de manera automatitzada les pàgines web publicades a Internet, susceptibles de formar part del patrimoni digital de Catalunya.

Però a més el projecte preveu implicar en una primera fase **1.000 institucions representatives de la societat civil catalana**, per assegurar que les diferents versions de les seves produccions digitals s'incorporin al Padicat. Es tracta de formalitzar la col·laboració amb aquestes institucions, i garantir que des dels inicis del projecte hi seran presents

Llistat de les entitats participants: <http://www.padicat.cat/participants.php>

Una selecció d'ajuntaments, universitats, col·legis professionals, partits polítics, empreses, mitjans de comunicació i equipaments culturals de referència han arribat ja a acords de cooperació amb el Padicat. L'esforç de cooperació per part d'aquestes institucions és mínim i sense cap cost.

Un cop formalitzat l'acord de cooperació, el sistema automatitzat de captura de pàgines web inclou la pàgina web de l'entitat al projecte, recopilant tot allò que estigui publicat en obert a Internet, sota el domini que li és propi. En qualsevol moment la institució pot negar-se a formar part del projecte.

En una segona instància, que s'inicià el setembre de 2006 amb la inauguració de la pàgina web del projecte, qualsevol persona podrà proposar recursos digitals que han de formar part del projecte.

Padicat (Patrimoni Digital de Catalunya)
Hospital, 56
08001 Barcelona
<http://www.padicat.cat>

Ciro Lluca
Coordinador del projecte
clluca@bnc.cat
Tel. 932 702 300

Més informació:

Mercè Gárriz
Àrea de Difusió. Biblioteca de Catalunya
Tel. 93 270 23 00
mgarriz@bnc.cat